

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

**S.T.O. PRIM IMHALLEF
VINCENT DE GAETANO**

Seduta tas-27 ta' Novembru, 2006

Numru 265/2006

Illum 27 ta' Novembru 2006

App Nru 235/06 (G)

Il-Pulizija

v.

Saviour Mifsud

Il-Qorti:

Rat l-imputazzjoni migjuba mill-Pulizija Ezekuttiva kontra Saviour Mifsud, bin Coronato u Assunta nee` Vella, mwieled in-Nadur, Ghawdex, fid-29 ta' April 1955 talli fis-16 ta' Jannar 1996, ghal habta ta' xi 6.00pm, fi Triq Fortunato Mizzi, Victoria, Ghawdex, b'nuqqas ta' hsieb, bi traskuragni jew b'nuqqas ta' tharis tar-regolamenti tat-traffiku waqt li kien qed isuq vettura ta' l-ghamla Land Rover, bin-numru tar-registrazzjoni R-0989, laqat u xehet ma' l-art lil Maria Conti, minn Victoria, Ghawdex, u

Kopja Informali ta' Sentenza

kkagunalha giehi ta' natura gravi skond kif iccertifika it-tabib Dr Marvic Masini MD ta' I-Isptar Generali ta' Ghawdex, liema feriti gew segwiti bil-mewt;

Rat is-sentenza ta' I-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) tal-14 ta' Gunju 2006 li permezz tagħha dik il-Qorti sabet lill-imsemmi Saviour Mifsud hati skond l-imputazzjoni dedotta kontra tieghu u kkundannatu multa ta' hames mitt lira (Lm500), "konvertibbli fi tliet xhur prigunerija fin-nuqqas ta' hlas zmien mhux aktar tard minn xahar mil-lum";

Rat ir-rikors ta' appell ta' Saviour Mifsud, minnu prezentat fit-28 ta' Gunju 2006 li permezz tieghu talab ir-revoka ta' l-imsemmija sentenza;

Rat l-atti kollha tal-kawza; semghet lid-difensuri tal-partijiet fl-udjenza tal-1 ta' Settembru 2006; ikkunsidrat:

Dan hu appell li jirrigwarda incident awtomobilistiku fejn, kif tajjeb osservat l-ewwel Qorti, il-provi huma veru ftit. Infatti jista' jingħad li, appartu mill-iskizz magħmul mill-pulizja li mar fuq il-post tal-incident ftit wara li dan sehh (P.S. 755 Frank Gauci, fol. 54, 55; skizz fol. 64) l-unika prova ohra ta' xi relevanza huma d-deposizzjonijiet tal-appellant minnu mogħtija fil-kors ta' l-inkesta dwar l-in-genere (fol. 31 sa 43 tal-attijiet tal-istruttorja, 21 sa 33 tal-attijiet tal-proces verbal) u quddiem l-ewwel Qorti (fol. 122 sa 123). Huwa appena neċċesarju jingħad li f'sitwazzjonijiet simili jassumu importanza partikolari wkoll il-post fejn gara l-incident bic-cirkostanzi konkomitanti ta' hin, ambjent ecc.

Skond in-nota ta' rinviju ghall-gudizzju ta' l-Avukat Generali tat-8 ta' Marzu 2002, l-imputazzjoni hija dik ta' omicidju involontarju – ir-referenza fl-imsemmija nota ghall-Artikolu 226 (oltre dik ghall-Artikolu 225) kienet totalment irrelevanti. L-ewwel Qorti, fis-sentenza tagħha, wara li fissret id-dinamika tal-incident, irrimarkat li f'dan il-kaz ma kien hemm ebda prova ta' xi velocità` eccessiva da parti tal-imputat, u li kien hemm ukoll element ta' kontrobutorjeta` da parti tal-vittma li, flok ma qasmet, kif presumibilment setghet facilment tagħmel, minn fuq

strixxi pedonali li kien hemm f'postijiet ohra tul dik it-triq, ghazlet li taqsam it-triq minn post fejn ma kienx hemm dawn l-istixxi u waqt li kienu għaddejji vetturi ohra fiz-zewg direzzjonijiet. Il-parti krucjali tas-sentenza tal-ewwel Qorti hija s-segwenti:

“Issa ma hemmx dubbju li l-velocita` ta’ l-imputat kienet wahda fern entro l-limiti konsentiti. Fic-cirkostanzi tal-kaz, pero`, is-sewqan tieghu kien negligenti kif d'altronde kien ukoll negligenti l-operat tas-snistrata fil-mod kif qasmet. L-imputat kien negligenti għas-sembli fatt li ma zammx a *proper lookout* u ma ntebahx b'dak li vizibbilment huwa kien fid-dover li josserva. Ix-xieħda tieghu fuq dan il-punt hija ezawrjentement indikattiva ta’ dan in-nuqqas tieghu. Għalhekk, bl-attenwanti genereci tal-kaz huwa għandu jinstab hati ta’ l-akkuza riportata kontra tieghu. Huwa ferm inverosimili dak li stqarr l-imputat, u li din il-Qorti xejn ma ssib kredibbli, li s-sinistrata harget ‘tigri’.”

L-aggravju ta’ l-appellant huwa bazikament li l-fatti kif irrizultaw mill-provi ma setghu qatt iwasslu ghall-htija kif ikkonkludiet l-ewwel Qorti. Huwa jikkontendi li dan kien kaz ta’ emergenza subitanea imprevedibbli mahluqa mill-vittma b’mod li tirrendi kwalunkwe azzjoni evaziva impossibbli. Huwa jagħmel referenza għan-nota ta’ sottomissjonijiet tieghu, prezentata quddiem l-ewwel Qorti (fol. 132 et seq.) F’din in-nota huwa jagħmel referenza għal diversi sentenzi, kemm ta’ din il-Qorti kif ukoll tal-Prim Awla tal-Qorti Civili, u jishaq li (i) ma hemm ebda presunzjoni li l-htija hija dejjem tas-sewwieq li jtajjar persuna, jew li minn qed jaqsam dejjem għandu ragun, u (ii) li dan kien kaz fejn huwa tqiegħed f’sitwazzjoni fejn ma setax jevita li jolqot lil Conti.

Jibda biex jingħad li din il-Qorti taqbel perfettament li ma hemm ebda presunzjoni, f’kaz li persuna tittajjar minn vettura waqt li tkun qed taqsam it-triq, li l-htija hija dejjem tas-sewwieq, u anqas ma hemm ebda presunzjoni li minn jittajjar dejjem għandu ragun. In fatti, mhux l-ewwel darba li l-Qrati tagħna, kemm dawk ta’ Gustizzja Kriminali kif

ukoll dawk Civili, ezoneraw lis-sewwieq minn kull responsabilita` ghax sabu li kienet il-persuna milquta jew imtajra li effettivamente tkun holqot sitwazzjoni ta' emergenza subitanea (u ghalhekk imprevedibbli) b'mod li s-sewwieq ikun tqiegħed f'sitwazzjoni fejn ma seta jagħmel assolutament xejn biex jevita s-sinistru. F'kaz simili, huwa evidenti li hadd ma jista' jipponta mqar sebghu iz-zghir lejn is-sewwieq u jħidlu "inqast" jew "ma kontx prudenti kif supposed". Kif jispjega l-gurista Francesco Antolisei:

"A noi sembra che per comprendere la vera essenza della colpa bisogna considerare che nella vita sociale si verificano spesso situazioni nelle quali da una attività diretta ad uno scopo possono derivare conseguenze dannose per i terzi. L'esperienza comune o tecnica, cioè propria di tutti gli uomini o di una categoria di persone che esplicano una particolare attività, insegnă che in questi casi bisogna usare determinate precauzioni, onde evitare che gli interessi altrui siano pregiudicati. Sorgono per tal modo delle *regole di condotta*. Spesso si tratta di semplici usi sociali, come, per es., quello per cui il possessore di un'arma da fuoco è tenuto a scaricarla, quando la depone in un luogo frequentato. Non poche volte interviene lo Stato od altra autorità, pubblica o privata, a fissare queste regole, disciplinando determinate attività, più o meno pericolose, in modo da prevenire, per quanto è possibile, conseguenze nocive per i terzi. Così all'imprenditore di lavori che apre una buca in una pubblica via è prescritto di collocare certi segnali. Il reato colposo nasce sempre e soltanto dall'innosservanza di talune delle norme indicate. L'infrazione giustifica nei confronti dell'agente un rimprovero di leggerezza. Il giudice dice all'imputato: tu non sei stato cauto e diligente come avresti dovuto. Il rimprovero così formulato, è la conseguenza caratteristica del reato colposo, perché nel reato doloso il giudice rimprovera il reo di avere voluto il fatto proibito, mentre nel fatto incolpevole (il c.d. caso fortuito) nessun biasimo può muoversi

all'agente. Riteniamo, pertanto, che l'essenza della colpa debba ravvisarsi nella *inosservanza di norme sancite dagli usi o espressamente prescritte dalle autorità allo scopo di prevenire eventi dannosi...* la nota concettuale della colpa e` data dalla imprudenza o negligenza. Il suo carattere essenziale consiste, in altri termini, nella *inosservanza di precauzioni doverose.*"¹

Fil-kaz in dizamina, huwa veru li Conti ma uzatx I-istrixxi pedonali. Dan il-fatt, pero`, ghalkemm jista' jaghti lok ghal negligenza kontributorja da parti tas-sinistrata, mhux neccessarjament jezonera lis-sewwieq. L-appellant jaghmel referenza, a propositu tal-uzu ta' tali strixxi, ghas-sentenza ta' din il-Qorti (diversament presjeduta) tat-8 ta' Gunju 2001 fl-ismijiet **Il-Pulizija v. Anthony D'Amato**. Din il-Qorti, kif illum presjeduta, pero`, taghmilha cara li, jekk xi *dicta f'dik* is-sentenza jfissru, jew jistgħu jigu nterpretati fis-sens, li persuna li ma tuzax I-istrixxi pedonali li jkunu ragjonevolment disponibbli hija dejjem responsabbi għas-sinistru indipendentement mill-kondotta tas-sewwieq, tali proposizzjoni tammonna għal proposizzjoni zbaljata tal-ligi. Huwa veru li n-negligenza tal-vittma tista', f'certi kazi, tkun il-kawza wahdanja tas-sinistru; izda f'kull kaz wieħed irid jara jekk kienx hemm negligenza wkoll da parti tas-sewwieq, bin-ness ta' kawza u effett, ghax jekk kien hemm, allura jkunu t-tnejn responsabbi, u l-piena, naturalment, tigi moderata.

Issa, f'dan il-kaz waqt li l-appellant kien niezel Triq Fortunato Mizzi – jingħad “niezel” ghax f'dik il-parti, meta wieħed ikun sejjer fid-direzzjoni opposta ghac-Cittadella, hemm pendil l-isfel tant li meta l-appellant xehed fl-10 ta' Novembru 2004 huwa jghid li l-karozza kien tefaghha “free” (fol. 122) – b'velocita` minima (skond hu ma kienx qed jagħmel aktar minn 10, 12-il mil fis-siegha<sup>2</sup>) Conti kienet qed taqsam mill-lemin tieghu biex tigi kwazi quddiem id-dar tagħha fuq in-naha l-ohra tat-triq. Dan ifisser li hija kienet diga` qasmet il-karreggjata opposta

¹ **Manuale di Diritto Penale – Parte Generale** Giuffrè (Milano) 1989, para. 133, pp. 322-323.

² Ghoxrin kilometru fis-siegha.

meta ntlaqtet. Issa, kien hemm kemm kien hemm traffiku, u anke jekk wiehed jiehu kont tal-hin tal-incident (6.00 p.m. fis-16 ta' Jannar), din il-Qorti, bhall-ewwel Qorti, ma tistax tifhem kif l-appellant ma rax lil din il-mara almenu fuq il-lemin tieghu (jigifieri fin-nofs taz-zewg karreggjati, fejn hemm *ix-shading* biex proprju jissepara z-zewg karreggjati³) qed tiprova taqsam, izda raha biss meta din giet quddiemu. Wiehed ikun għaddej tant bil-mod bhalma kien għaddej l-appellant proprju biex ikun jista' jzomm a *proper lookout*, jew anzi ahjar, a *better lookout*. Mill-pjanta tal-Perit Vella a fol. 20 jidher li d-dawl tat-triq kien jiffunzjoni normalment, u ma ngabet ebda prova li kien hemm xi bozoz mitfija fil-jum tal-incident. Din il-Qorti, bhall-ewwel Qorti, ma tarax li hu verosimili li mara anzjana ta' 75 tohrog "tigri" għal quddiemu. Dwar din il-kwistjoni tal-giri, din il-Qorti tossevva li addirittura meta l-appellant xehed quddiem il-Magistrat li kien qed jikkonduci l-inkjestha dwar l-in *genere* fit-13 ta' Marzu 1997, huwa addirittura jghid li l-impatt sehh meta hu kien wieqaf u kienet il-mara li harget tigri u baqghet diehla, jigifieri tinstabat, fih (fol. 39, 40). Gustament l-ewwel Qorti, li allura kellha l-possibilita` li tapprezza l-komportament tal-appellant fuq il-pedana tax-xhieda meta dan rega' ddepona, kif ingħad, fl-10 ta' Novembru 2004, ma tħalli affidament lil din l-esposizzjoni tad-dinamika tal-incident, u minflok emfasizzat il-fatt li f'ebda hin huwa ma osserva lil Conti taqsam jew tiprova taqsam (fol. 123). U huwa proprju dan in-nuqqas tal-appellant – li kien qed iħares biss quddiemu meta bhala sewwieq prudenti kellu anke jiehu kont ta' dak li jkun għaddej fil-għnien tal-karreggjata tieghu, aktar u aktar meta kien għaddej bil-mod ghax kien hemm hafna traffiku.

Din il-Qorti, għalhekk, ma tara ebda raguni għala għandha tiddipartixxi mill-konkluzzjoni milhuqa mill-ewwel Qorti.

Għall-motivi premessi, tichad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata.

---

³ Ara kemm l-iskizz tal-pulizija kif ukoll il-pjanta tal-A.I.C. Guido Vella, fol. 20.

Kopja Informali ta' Sentenza

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----